

A M O R C

ROSA CRUX

FILOSOFIAA - MYSTIIKKAA - TIEDETTÄ - KULTTUURIA

Nro 2, lokakuu 2013, 16 vuosikerta

Ruusuristin Veljeskunta AMORCin Jäsenlehti

Ruusuristiläisyyden historiaa: osa IV	4
Krakova ja Puolan mystinen perinne	15
Judas Iskariotin arvoitus	18
Ad Rosam per Crucem.. ..	24
Kataarit	26

Kansikuvat: Trond Grøntoft, Christina Beckenäs

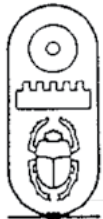

© Copyright 2013
Ruusuristin Veljeskunta
AMORC-SUOMI

AMORC, PL 8, 33341 TAMPERE
amorc@amorc.fi
www.amorc.fi

Kaikki oikeudet pidätetään

*Lehden artikkelit eivät välttämättä kuvaa Ruusuristin
Veljeskunta AMORCin kanta, jolloin niistä vastaa kirjoittaja*

LOKAKUU 2013

Mikä Ruusuristin Veljeskunta AMORC on?

Ruusuristin Veljeskunta on kansainvälinen yhteisö, johon kuuluu jäseninä naisia ja miehiä lähes kaikista maista. Veljeskunta on kerännyt ja säilyttänyt vuosisatojen ajan vanhaa ja ajatonta viisautta. Veljeskunta ei ole uskonnollinen eikä poliittinen. Sen tehtävänä on välittää hallussaan olevaa viisautta. Päämääränä on, että jokainen oppii elämään tasapainossa itsessään olevien luovien ja rakentavien voimien kanssa niin omaksi parhaakseen kuin ihmiskunnankin hyväksi.

HALUATKO LISÄÄ TIETOJA?

Pyydä esitteemme osoitteella:

Ruusuristin Veljeskunta AMORC

PL 8, 33341 TAMPERE

soita iltasin tai jätä viesti

050-561 1128

yhteys sähköpostitse:

amorc@amorc.fi

www.amorc.fi

TOIMITUKSESTA

Minulle näytettiin syksyn lehtien putoavan puusta, joka sitten jäi täysin paljaaksi. Kuulin sanat:

Älä huolestu. Elämän voima on sisällä, ja tästä elämänvoimasta versoaa esiin uutta. Tiedä, että vanhan on kuoltava, jotta uusi voisi syntyä.

- Eileen Caddy

Ruusuristiläisyyden historiaa

Osa IV: Ruusuristin kaikuja

Christian Rebisse FRC

Osa I Rosa et Crux-lehdessä 2/2008, osa II 2/2010, osa III 1/ 2013

Juuri ennen Ruusuristimanifestin julkaisemista Euroopassa vallitsi moraalisen kriisin aiheuttamia levottomuuksia ja rauhattomuutta. Kaikki toivoivat ”uutta uskonpuhdistusta”. Samaan aikaan ruusuristiveljet ehdottivat uusia tapoja saavuttaa rauhaa Euroopassa. Ruusuristin Veljeskunta ehdotti tällöin hermetismiä ratkaisuna vallitsevaan kriisiin. Siksi julkaistiin Wilhelm Hesselin kirjapainossa Kasselissa nimetön manifesti, josta käytetään nimeä Fama Fraternitatis. Sen täydellinen nimi on kuitenkin ”Koko maailmaa koskeva universaali ja yleinen reformaatio yhdessä maineikkaan Ruusuristin Veljeskunnan Fama Fraternitatisin kanssa, kirjoitettu Euroopan kaikille oppineille ja hallitsijoille; lisäksi herra Haselmayerin lyhyt vastaus,

Kuva on Fama Fraternitatis-julkaisusta, joka ilmestyi vuonna 1614 Kasselissa, Saksassa.

miksi jesuiitat vangitsivat hänet ja lähettivät kaleerilaivaan. Nyt on painettuna ja esitellään kaikille totuutta rakastaville sydämille”. Painoksen keskiosan teksti, Fama Fraternitatis oli aiemmin kiertänyt Saksaa jo vuodesta 1610 lähtien. Tämä painoksen ainoa osa on säilynyt manifestin uudemmissa julkaisuissa.

Parnassoksen tiedonantoja

Tämä ensimmäinen ruusuristi-manifesti lyhyine esipuheineen koostui kolmesta eri kirjoituksesta. Ensimmäinen niistä painotti yleisen reformaation tarpeellisuutta maailmassa. Kirjoitus oli Notice 77:n saksankielinen käännös Traiano Boccalinin kirjasta Ragguagli di Parnaso (Parnassoksen tiedonantoja). Kirjoituslainaa ei ilmoitettu manifestin yhteydessä ja muutenkin se oli vain vähän tunnettu. Kirjoitus oli kuitenkin tärkeä, koska se asetti ruusuristijulistuksen tiettyyn yhteyteen eli toisin sanoen kuvasi kärsivän Euroopan uudelleenorganisoinnin tarpeellisuutta. Tästä syystä kerromme hieman kirjoittajan tarkoituksista. Boccalini oli Galileon ystävä ja kuului siihen antipaavilliseen ryhmään, joka oli kerääntynyt venetsialaisen patriootin ja valtiomiehen Paulo Sarpin ympärille. Boccalinin saatiirinen kirjoitus julkaistiin vuonna 1612 ja se hyökkäsi habsburgeja vastaan, jotka pyrkivät saavuttamaan herruuden kristityssä Euroopassa. Giordano Brunon Spaccion tavoin se oli kirjoitettu myyttisen dialogin muotoon.

Apollon reformi

Parnassoksen tiedonannoissa kuvataan, miten Apollo sai tietää keisari Justinianukselta, että maan asukkaat kärsivät suuresti ja olivat epätoivoissaan jatkuvien riitojen vuoksi, jotka synnyttivät epäsopua heidän keskuudessaan. Apollo lähetti lukemattomia oppaita ja filosofeja ihmiskuntaa varten. Hän päätti lisäksi ehdottaa yleistä muutosta, jonka tarkoituksena oli palauttaa ihmiskunta alkuperäiseen puhtauteensa. Tätä varten hän kutsui Parnassokseen Kreikan seitsemän viisasta, joiden joukossaan oli Cato, Seneca, Thales, Solon ja muut. Jokainen heistä teki omat ehdotuksensa. Thales uskoi, että teeskentely ja pettäminen olivat ihmiskunnan pahuuden alkuperäisiä vikoja ja ehdotti, että porattaisiin pieni reikä ihmisten sydämiin, jolloin heidän keskinäisiin suhteisiinsa syntyisi avoimuutta ja rehellisyyttä. Tällöin nousi heti kysymys; jos jokainen voi nähdä maailmaa hallitsevien hallitsijoiden sydämiin, heidän olisi mahdotonta hallita. Thalesin ehdotus kumoutui heti.

Solonin mukaan ristiriidat syntyivät ihmisten välisestä vihasta

ja kateudesta ja siksi armeliaisuuden, rakkauden ja suvaitsevuuden tulisi levitä heidän keskuuteensa. Solon lisäsi myös, että jos omaisuuskin jaettaisiin, elämä olisi parempaa. Kriitikot vastustivat tätä ja Parnassoksen viisaat nimittivät Solonin ehdotusta mahdottomaksi. Cato esitti äärimmäisen ratkaisun; pitäisi syntyä uusi vedenpaisumus, joka hetkessä tuhoaisi kaikki pahan tekijät. Kun lopuksi kaikki olivat ilmaisseet mielipiteensä Apollon maailmanuudistus päättyi siten, että säädettiin uudet hinnat puvuille ja anjoviksille. Tällä satiirilla Traiano Boccalini osoitti, miten eri instituutiot, olivatpa ne uskonnollisia, poliittisia tai filosofisia, eivät kykene edistämään asioiden kulkua tai saamaan aikaan kehitystä.

Fama Fraternitatis

Tämän johdantokirjoituksen jälkeen seuraa Fama Fraternitatis. Vaikka tämä kirjoitus on aika lyhyt käsittäen 30 sivua kirjan 147 sivusta, se on ensimmäisen ruusuristimanifestin keskeinen aihe. Famassa Ruusuristin Veljeskunnan veljet vetoavat Euroopan hallitsijoihin, pappeihin ja oppineisiin. Vakuutettuaan kunnioittavansa edistynyttä aikakaut-

ta, jolloin ajan valistuneet henget ovat tehneet omia keksintöjään, he korostivat, että nämä eivät kyllä ole suoneet ihmiskunnalle etsimäänsä valoa ja mielenrauhaa. Ruusuristiveljet syyttivät tästä oppineita, jotka enemmän tavoittelivat henkilökohtaista menestystä kuin kykyjensä asettamista ihmiskunnan palvelukseen. Lisäksi he viittasivat vanhojen opinkappaleiden kannattajiin; esimerkiksi paavin tukijoihin (1) Aristoteleen filosofian ja Galenin lääketieteen kannattajiin, toisin sanoen niihin, jotka kieltäytyivät kyseenalaistamasta auktoriteetteja. Ruusuristiveljet muistuttivat teologian, fysiikan ja matematiikan kesken vallitsevasta ristiri-

dasta. Veljeskunnan lähtökohta muistutti Cornelius Heinrich Agrippan määrittystä magiasta keskeisenä puhtaana tieteenä. Ensimmäisen De Occulta Philosophia -teoksensa alussa Agrippa esitti magian kaiken tieteen huippuna, koska kaikki filosofia jakaantui kolmeen toisiaan täydentävään tiedonhaaraan; teologiaan, fysiikkaan ja matematiikkaan.

Ruusuristiveljet halusivat tarjota omalle ajalleen uutta tietoa, jonka varmojen väittämien totuus tuli heille isä C.R.:ltä, veljeskunnan perustajalta, joka oli laskenut perustan yleiselle uudistukselle monia vuosia aiemmin.

Kuka tämä mystinen ihminen oli? Vastaus tähän käsittää Fama Fraternitatisin loppuosan. Kyse on ns. Christian Rosenkreuzista, nuoresta saksalaisesta, joka Confessio Fraternitatisin mukaan syntyi 1378. Vaikka hän syntyi ylhäiseen perheeseen, hänet hylättiin ja sijoitettiin luostariin viiden vuoden ikäisenä. Siellä hän oppi kreikkaa ja latinaa. Kuusitoista-vuotiaana hän lähti erään hänen koulutuksestaan vastaavan luostariveljen mukana pyhiinvaellusmatkalle Jerusalemin pyhälle

haudalle. Tästä matkasta itään tuli todellinen vihkimysmatka nuorelle Christianille, jonka luostariveljesuralainen kuoli heidän Jerusalemin matkansa aikana Kyproksella.

Perimätiedon mukaan Kypros on Afroditen (Venus) synnyinpaikka. Afroditen liitto Hermeksen kanssa synnytti Hermafroditen, androgyynisen lapsen. Tämä viittaus Kyprokseen Christian Rosenkreuzin elämäkerrassa on täynnä alkemistisiä sivumerkityksiä, jotka palvelivat alkusoittona aiheelle, jota myöhemmin kehitettiin Christian Rosenkreuzin Alkemistisissä Häissä.

Arabia Felix (Onnelinen Arabia)

Huolimatta seuralaisensa kuolemasta Christian Rosenkreuz päätti jatkaa matkaansa. Hänen päämääränsä kuitenkin muuttui ja hän matkusti Damcariin (2). Tämä ei tarkoita Damaskus-nimistä kaupunkia, vaan Lounais-Arabiassa sijaitsevaa Damcaria, joka on Mercatorin Atlaksessa (1585). Damcarin mainitsee myös Abraham Ortelius Theatrum Orbis Terrarumissa Arabia Felixissä sijaitsevana kaupunkina, joka oli tunnettu siitä, että siellä oli säily-

W. Wesselin, Faman painajan tunnus.

nyt Corpus Hermeticum. Damcarissa oli yliopisto, jossa oli ainakin 500 opiskelijaa. Jemenin seutu oli kuuluisa suitsukkeistaan ja se oli islamin ismaililaisten keskus. Basran veljien toimesta täällä koottiin tärkeä tietosanakirja, jossa oli sekä tieteellistä että esoteerista tietoa. Henri Corbin oli hyvin kiinnostunut tästä islamin monia esoteerisia piirteitä omaavasta suunnasta ja hän löysi RC-veljien ja Basran ”Puhtaan sydämen veljien” kesken käydyn dialogin. Hänen mielestään molemmissa veljeskunnissa oli samoja päämääriä. Hieman aiemmin Émile Dantinne oli esittänyt samanlaisia arveluja.

Damcarissa Christian Rosenkreuz liittyi maageihin, jotka antoivat hänelle tärkeää, etenkin fyysiik-

kaa ja matematiikkaa koskevaa tietoa, mistä syystä hän pystyi kääntämään kirjan M latinaksi. Kolmen vuoden opiskelun jälkeen hän lähti taas uusille matkoille. Oltuaan jonkin aikaa Egyptissä hän saapui Feziin.

Fez, kultainen kaupunki

1500-luvulla eläneen maantieteilijä Leo Africanuksen mielestä marokkolainen Fez-kaupunki oli tärkeä älyllisen toiminnan keskus. Sinne virtasi opiskelijoita ja siellä oli suurenmoisia kirjastoja. Umayyadien ajoista lähtien (661) sen koulussa opettivat Jafar al-Sadiq ja Jabir ibn Hayyan (Geber) Abu-Abdallahin alkemiaa sekä Ali-ash-Shabramallishisin magiaa sekä astrologiaa. Leo Africanuksen mukaan siellä harjoitettiin teurgilaista feziläistä magiaa, jonka mukaan sen harjoittaja voi lähestyä näkymättömiä maailmoja sen jälkeen kun hän oli piirtänyt maahan eräänlaisen ympyränmuotoisen pantakelin.

Fama Fraternitatiksen mukaan Fezin asukkaiden magia ei ollut aivan puhdasta, heidän kabbalansa oli tahriutunut heidän uskonnos-

taan. Christian Rosenkreuziin teki kuitenkin syvän vaikutuksen se, että tämän kaupungin oppineet halusivat jakaa tietojaan päinvastoin kuin Saksassa, missä useimmat oppineet tahtoivat varjella salaisuuksiaan. Fezissä Christian Rosenkreuz täydensi historiallisia sarjoja koskevia tietojaan. Hän ymmärsi myös, että kuten jokainen siemen sisältää kehittymättömän puun, mikrokosmos (ihminen) sisältää makrokosmosen kaikkine osatekijöineen (luonto, kieli, uskonto, lääketiede). Fama Fraternitituksen kirjoittajat lainasivat tämän ajatuksen Paracelsukselta, joka Philosophia Sagaxissaan kirjoitti: "... tässä suhteessa ihminen on siemen ja maailma on ihmisen omena, ja mikä on totta omenan siemenelle on totta ihmiselle ja häntä ympäröivälle maailmalle."

Fezissä Christian Rosenkreuz oivalsi, että oppimisen aluetta koskevat lait ovat harmoniassa jumalallisten lakien kanssa. Päätettyään matematiikan sekä fysiikan ja magian opiskelunsa hän tutustui niihin perusolentoihin, jotka paljastivat monia salaisuuksiaan hänelle". Kyseessä olivat luultavasti samat olennot, joita Paracelsus kuvasi kirjoituksis-

saan *Treatise on Nymphs, Sylphs, Pygmies, Salamanders and Other Beings*. Nämä Paracelsuksen havaitsemat olennot olivat ulkomuodoltaan ihmismäisiä, mutta he eivät polveutuneet Adamista, vaan olivat alkuperältään jotain muuta. Olemalla heidän kanssaan yhteydessä ihmiset voivat oppia tuntemaan luonnon salaisuuksia.

Pyhän hengen talo

Vihkimysmatkansa jälkeen Christian Rosenkreuz palasi Eurooppaan. Matkallaan hän pysähtyi Espanjassa jakaakseen tämän maan oppineille siitä, mitä hän itse oli matkoillaan saanut tietää. Faman mukaan hän näytti heille "uusia kasveja, uusia hedelmiä ja eläimiä, jotka eivät sopineet vanhaan filosofiaan ja luovutti heille uusia aksiomeja, joiden avulla kaikki asiat voidaan järjestää uudelleen. Kuitenkin he pitivät tätä vain naurettavana, koska se oli heille uutta ja he pelkäsivät oman kuuluisan nimensä menettämistä...". Hän huomasi pian, etteivät nämä oppineet halunneet tietoaan kyseenalaistettavan. Fama Fraternitituksen kirjoittajille espanjalaiset oppineet symboloi-

vat niitä, jotka eivät uskaltaneet kyseenalaistaa omia oppejaan pelosta, että heidän auktoriteettinsa joutuisi kyseenalaiseksi.

Pettyneenä espanjalaisten oppineiden asenteeseen ja kohdattuaan samanlaista arvostelua myös muissa maissa Christian Rosenkreuz palasi Saksaan. Siellä hän paneutui kirjoittamaan kaiken idässä saamansa opin muistiin. Hänen päämääränsä oli luoda yhteisö, jossa koulutettaisiin eurooppalaisia ruhtinaita johtaviksi suunnanantajiksi. Viiden vuoden työn jälkeen Christian Rosenkreuzin ympärillä oli ensimmäinen kolmen oppilaan ryhmä, joiden oli tarkoitus auttaa häntä tässä työssään. Yhdessä mestari ja oppilaat kirjoittivat Kirja M ensimmäisen osan. Sen jälkeen veljeskuntaan liittyi vielä neljä oppilasta. He muuttivat uuteen Sancti Spiritus-(Pyhän hengen talo) taloon. Veljeskunta pysyi salaisena ja Christian Rosenkreuz kuoli 106 vuoden ikäisenä vuonna 1484.

Vuonna 1604 kauan sen jälkeen kun ensimmäiset ruusu-ristijäsenet olivat kuolleet, veljet havaitsivat sattumalta Christian Rosenkreuzin haudan ollessaan

työssä talossa. Hänen hautakammionsa oven yläpuolelle oli kirjoitus: ”120 vuoden kuluttua minut avataan.” He löysivät tästä kammioista, joka käsitettiin ”universumin yhteydeksi” monia siihen saakka tuntemattomia tieteellisiä välineitä ja muutamia kirjoituksia, joihin oli koottu heidän mestarinsa kaikki tieto.

Christian Rosenkreuzin hauta

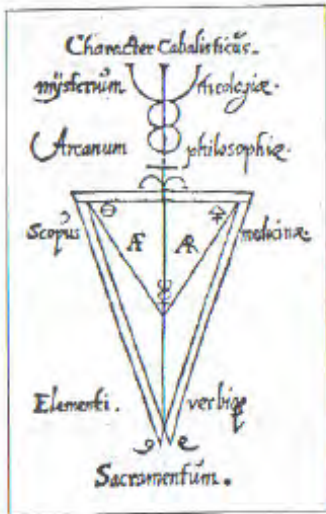
Alkemistisessä kirjallisuudessa toistuu usein aihe mystisen, monia käsikirjoituksia sisältäneen haudan löytymisestä. Esimerkkinä Basil Valentine ja käsikirjoituksen löytyminen erään Erfurtissa sijainneen kirkon alttarin alta. Tunnetumpi on Apollonius Tyanalaisen löytämä Hermes Trimegistoksen hauta. Hän kertoi löytäneensä tästä hautakammioista vanhan miehen istumassa valtaistuimella ja hänellä oli käsissään smaragditaulu, johon oli kirjoitettu kuuluisa smaragditaulukirjoitus. Hänen edessään oli lisäksi kirja, jossa selitettiin luomisen salaisuudet sekä kaikkien asioiden syyt. Tämä symbolinen kirjoitus viittasi käsitykseen, että ihminen voi ”mennä maan sisään ja löytää filo-

sofin kiven”. Gerhard Dorn antaa kirjoituksessaan *Congeries Paracelsiae Chemiae* (1581) tämän sisällön Vitriolille (3). Sana on läheisessä yhteydessä Hermes Trismegistokseen, koska se liittyy alkemistiseen kirjoitukseen nimitä ”Smaragditaulu”(4). Lisäksi vaikuttaa siltä, että Hermeksen käsissään pitämä Smaragditaulu näyttää ennustavan Christian Rosenkreuzin kirjaa T.

Frances Yatesin mukaan Christian Rosenkreuzin löydettyyn hautaholviin viitattiin Heinrich Khunrathin *Amphitheatrum Sapientiae Aeternae* -teoksessa (1609). Luolan keskellä oli seitsemänkyläinen hauta, jossa oli Christian Rosenkreuzin hyvin säilynyt ruumis. Hauta oli peitetty messinkilaatalla, johon oli kaiverrettu arvoituksellisia kirjoituksia. Eräs niistä julisti: ”Tyhjyyttä ei ole missään.” Se viittasi sekä jo aiemmin mainitsemissä kiistakysymyksiin sekä Hermeksen ja Asklepioksen välisiin keskusteluihin *Corpus Hermeticum* II -osassa. Kuten pian havaitsemme, kolmas ruusuristimanifesti sisältää monia viittauksia Hermes Trismegistokseen liitettuihin teksteihin.

Paracelsus ja Rosenkreuz

Monien Christian Rosenkreuzin haudassa olleiden kirjoitusten joukossa oli erityisen tärkeä Kirja T, jota hän piti käsissään. Kirjaa nimitetään Theophin sanaluetteloksi: *Par. Ho.* Mainittu kirjoitus kuuluu Paracelsuksen sanaluetteloihin, *Dictionarium Theophrasti Paracelsi continens obscuriorum vocabularum...* julkaistu 1584 Gerhard Dornin, Paracelsuksen oppilaan toimesta. Paracelsus on ainoa kirjoittaja, johon viitataan *Fama Fraternitatis*ssa. Monia hänen tai hänen oppilaittensa aiheita kehiteltiin edelleen tässä manifestissa. Jo aiemmin mainittu Kirja M viittaa suoraan Paracelsukseen. Emme koskettele enempää tätä aihetta tässä yhteydessä, koska se tulee esille myöhemmin *Confessio Fraternitatis*ssa. Toisaalta meidän tulee huomioida, että Paracelsuksen alkemia-aihetta käsiteltiin tässä samassa manifestissa, erityisesti tapaa miten Suurta Työtä käsiteltiin - nimittäin ”vähämerkityksellisenä valmistavana työnä” suhteessa henkisiin ruusuristimenettelytapoihin nähdessä. Tämän vuoksi Ruusuristi

Paracelsus-kabbalistinen symboli Adam Haselmayerin mukaan.

etääntyi tuohon aikaan Saksassa yleisesti käytössä olleista alkemisista menetelmistä, joissa oli monia ylilyönnejä tai lioittelua.

Koottuaan Christian Rosenkreuzin haudassa olleet opilliset aarteet ruusuristiveljet sulkiivat sen. Tämän kestäväälle perustalle pohjautuvan perinnön vahvistamina he tunsivat voivansa johtaa ”jumalallista ja inhimillistä reformia”, josta sen mestarit olivat aiemmin uneksineet. Fama Fraternitatis tuo esiin, että samalla tavoin kuin veljet olivat löytäneet tietoaarten raivattuaan haudan sisäänkäynnin peittävän

seinämän, Eurooppa nyt avautuu uuteen aikakauteen ja ottaa vastaan uutta tietoa luovuttuaan vanhasta, edistymistä ehkäisevästä tiedosta. Ruusuristijäsenten tieto ei kuitenkaan ollut, kuten Fama Fraternitatis mainitsee. ”... mikään uusi keksintö, koska sen Aadam lankeemuksensa jälkeen otti vastaan”. Sen mukana tulee se kadonnut tieto, jota muutamat ihmiset ovat uskollisesti pitäneet voimassa. Ensimmäinen manifesti ilmaisi niiden ihmisten nimet, jotka olivat kuljettaneet eteenpäin tätä alkuperäistä perintöä. Nämä muistuttavat nimiä, jotka Marsilio Ficino mainitsee samantapaisissa yhteyksissä.

Haselmayer

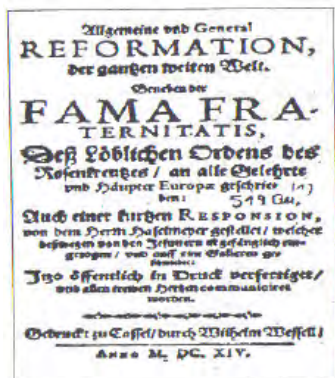
Fama Fraternitatisin lopussa on Euroopan hallitsijoita ja tiedemiehiä koskeva vetoamus ja pyyntö, jossa heitä kehoitetaan tulemaan mukaan Ruusuristiveljeskuntaan jakamalla sen uudistettua tietoa. Kuitenkin tämä vetoamus on sikäli merkittävä, koska se erittelee seuraavaan tapaan; ”...vaikka emme tänä aikana mainitsekaan nimiämme emmekä kokouksiamme, niin silti saamme varmasti tietoomme kaikkien mielipiteen, olipa se millä kielellä tahansa,

eikä kukaan epäonnistu jos vain ilmoittaa oman nimensä kun hän puhuu meistä jonkin kanssa, joko suullisesti tai muulla tavoin vaikka jonkin kirjeen (=julkaisu) välityksellä”. Tämä lausunto itseasiassa viittaa siihen, että Ruusuristitalo ”on aina koskematon, häiriintymätön ja kätkeytynyt epäoikeudenmukaiselta maailmalta...”. Tämä tiedonanto ymmärrettiin ja avoimia kirjeitä Ruusuristille painettiin eri tahoilla Eurooppaa, kuten sekin, joka julkaistiin ensimmäisen ruusuristimanifestin lopussa. Tämän kirjeen tekstin oli Adam Haselmayer julkaissut vuonna 1612 otsakkeella ”Vastaus ylistetylle Ruusuristiteosofien veljeskunnalle” luettuaan Tirolessa 1610 kiertäneen manifestin käsikirjoituksen. Monien mielestä Haselmayer oli keksitty henkilö. Näin ei ole asia kuitenkaan Carlos Gillyn mukaan, joka huolellisesti asiaa tutkittuaan kirjoitti tämän Paracelsuksen kannattajan elämäkerran.

Adam Haselmayer oli kiinnostunut alkemistisistä käsikirjoituksista ja keräili niitä. Hän oli niin kiinnostunut Fama Fraternitaksesta, että pyysi arkkiherttua

Maximilliana avustamaan Ruusuristin etsintää. Edellämäinittuun kirjoitukseen ”Vastaus ylistetylle Ruusuristiteosofien veljeskunnalle” vaikutti voimakkaasti Septentrioinin leijonaan liittyvä profetia.

Haselmayer uskoi ajan lopun olevan lähellä ja ajatteli, että ruusuristijäsenet ”Jumala oli valinnut levittämään theofrastista ja jumalallista ikuista totuutta”. Hänen mukaansa kirkossakäyminen oli tarpeetonta, mistä syystä häntä epäiltiin kerettiläiseksi. Kun Haselmayer kieltäytyi peruuttamasta väittämiään, hänet tuomittiin loka-kuussa 1612 kaleerilaivoille. Hän oli siellä neljä ja puoli vuotta. Hän

sai siellä kuitenkin erityiskohtelua, koska hän oli tämän ajan kirjeenvaihdossa ihmisten kanssa, jotka olivat intohimoisia alkemian harrastajia. Carlos Gillyn mukaan

Adam Haselmayer oli asiassaan liian innokas eikä se sopinut yhteen ruusuristifilosofian kanssa.

Hermes ja Rosenkreuz

Kuten jo aiemmin mainitsimme, niin ensimmäinen reformaatiota esittävä ja ohjelmaltaan esoteerisesti painottuva manifesti ilmestyi Euroopan moraalisen kriisin yhteydessä. Ruusuristiveljeskunnan ohjelma sijoittui tuolloin joitakin kristillisiä mystisiä ajatuksia sisältävään osaan renessanssiesoteriaa. Voimme myöskin havaita, että tämä ensimmäinen manifesti halusi olla etäällä niistä, jotka ”mainostivat” esoteriaa samalla tavoin kuin kaikkia jäykkiä uskontoja. Ruusuristiveljet halusivat lähentyä tiedettä, esoteriaa ja mystiikkaa tällä myönteisellä reformaatiohjelmeillä, jota Paracelsiuksen ajattelu luonnehti. Liittymällä täydellisesti alkuperäiseen, renessanssin aikoina määrittelemäänsä perinteeseen Ruusuristiveljeskunta antoi Egyptille toisarvoisen aseman. Arvoituksellinen Hermes Trismegistos, jonka laillisuutta Isaac Casaubon epäili vuonna 1614, katosi inhimillisemmän yksilön Christian Rosenkreuzin takia.

Oliko hän olemassa ollut ihminen vai pelkästään symboli? Kuka kirjoitti ensimmäisen manifestin? Käsittelemme näitä kysymyksiä seuraavassa artikkelissa, kun alamme tutkia toista ruusuristimanifestia, Confessio Fratemitatista.

Alaviitteet:

(1) Thomas Vaughan käänsi tämän sanalla ”porphyry” sanan ”paavin” tai ”papiston” sijaan, jota käytetään saksalaisissa käsikirjoituksissa.

(2) Ensimmäisessä Fama Fraternitatisin julkaisussa käytettiin sanaa ”Damaskus”, joka korjattiin samassa Famassa sanaksi ”Damcar”.

(3) Visita Interiora Terra Rectificando Invenies Occultum Lapidem V.I.T.R.I.O.L.

(4) Tämä piirros ilmestyi ensimmäisen kerran nimellä ”Tabula Smaragdina Hermetis” runossa ”Viisaiden salaisuus eli taulun eli hahmon tulkinta ja selitys” julkaisussa nimellä Aurei Velleris Oder der Guldin Schatz und Kunstkammer, Tractatus III (Rorschach, 1599), Se on myös julkaisussa ”The Secret Symbols of the Rosicrucians of the 16th and 17th Centuries (1785).

Puolan pääkaupunkina aina vuoteen 1596 oli maan eteläosassa sijaitseva Krakova, jonka eteläpuolella on Karpaattien vuoristo upeine maisemineen. Krakova on edelleen Puolan kulttuurikeskus. Puolalaisliettualaisen valtioliiton aikaan Krakova oli kuuluisa kirjallisuuden, arkkitehtuurin ja taiteiden kulttuuriperinnöstään. Vanhoine yliopistoineen ja satoine kauniine kirkkoineen se on yhä opintojen keskus kuten keskiajan kukoistuspäivinä.

Krakova toimi magneetin tavoin kaikkialta Euroopasta saapuville ihmisille. He tulivat sinne opiskelemaan, elämään ja tekemään työtä ystävällisten ja vieraanvaraisten puolalaisten keskuudessa. Kaupungissa vallitsi uskonnon, kulttuurin ja tapojen suhteen su-

vaitseva ilmapiiri, jonka seurauksena Krakovasta tuli todellinen kansainvälinen kaupunki. Vanha puolalainen sanonta kuvaa tätä: "Gosc w dom; Bog w dom" ("Vieras kotona; Jumala kotona").

On monia syitä, miksi Krakovaa voidaan pitää Puolan mystisenä keskuksena. Aloitetaan Wawelin kukkulasta, jolla sijaitsevassa linnassa asuivat aikoinaan Puolan kuninkaat ja kuningattaret. Kukulla linnoinen kuvastuu Veikseliin (puolaksi Wisła), Puolan pisimpään jokeen. Wawelin kukkulan väitetään olevan yksi maapallon seitsemästä keskuksista erityisine kosmisine säteilyineen. Wawelin katedraalia pidetään pyhänä ja mystisenä kirkkona, jonka seinistä säteilee henkistä energiaa. Wawelin kukkulalla vierailijat jonottavat usein voidakseen nojata hetken

ajan katedraalin seiniin ja kylpeäkseen tämän palvontapaikan ihmeellisessä henkisessä aurassa.

Skolastikkoja ja mystikkoja

Toinen keskeinen paikka Krakovassa on Academia Krakowska eli Krakovan Akatemia, jonka vanhin oppilaitos on Collegium Maius.

Mikolaj Kopernik (Kopernikus).

Se on osa Jagellon yliopistoa, jossa 1400-luvulla opiskeltiin mm. astronomiaa, astrologiaa, alkeemiaa, kabbalismia ja maagisia mysteerejä. Krakova omaksui renessanssin perinpohjaisemmin kuin Keski- ja Pohjois-Euroopan keskukset. Siellä ei vastustettu edistystä ja uusia ideoita ja myös kirkko rohkaisi sitä. Tuon ajan tunnetut henkilöt, sekä skolastikot

että mystikot kävivät Krakovan akatemiaa, heidän joukossaan oli John Dee Englannista, Elisabetin ajan hermeettinen filosofi, joka etsiessään filosofin kiveä oli sitä mieltä, että ihminen, eikä metalli oli alkemistisen transmutaation (muutoksen) kohde. John Dee oli Krakovan Akatemiassa vuonna 1584, kuten myös prahalainen Paul Zitka, Liber Magnus -nimisen kuuluisan ensyklopedian kirjoittaja ja tri Faust, astrologi, alkemisti ja maagikko, joka tuli Saksasta.

Täällä Krakovan akatemiassa he tapasivat samanhenkisiä ihmisiä ja tekivät yhdessä työtä puolalaisten alkemistien, filosofien, skolastikkojen ja astronomien kanssa, joista mainittakoon Mikolaj Kopernik (Kopernikus) 1473 -1543 ja Michal Seszwió, paremmin tunnettu Micheal Sendivogiuksena, joka oli alkemisti ja filosofi ja työssä kuninkaan palatsissa. Juutalainen mystikko, filosofi ja skolastikko Moses Isserles (tunnettu myös nimellä Remuh), rabbinistisen mystisen filosofian tulkitsija ja Aristoteleen filosofian tulkki ja monet muut, jotka tutkivat koko elämänsä ajan ihmisen tietoisuutta ja tiedon edistämistä, elivät ja työskentelevät tässä

kaupungissa. Tämä ihmismielen ja hengen jalostuminen jatkuu siellä edelleen.

Tänä päivänä

Puolan mystinen aktiviteetti nykyisessä muodossaan alkoi 23. joulukuuta vuonna 1936, jolloin AMORCin imperaattori tri H. Spencer Lewis vihki tri Tarol-Mazinskin sekä Ruusuristiveljeskunnan että Martinistiveljeskunnan Puolan suurmestariksi. Mystisen AMORCin filosofian opiskelu oli aika rajoittunutta tuohon aikaan. Ohjeet ja opetukset olivat suullisia ja opintokirjeitä opiskelivat vain edistyneimmät jäsenet. Toisen maailmansodan jälkeen, kun Puola liitettiin Neuvostoliittoon, AMORCin toiminta kiellettiin. Kaikesta huolimatta mystinen toiminta Puolassa kuitenkin jatkui aina vuoteen 1956, jolloin salainen poliisi vangitsi suurmestarin ja takavarikoi AMORCin kirjallisuuden. AMORC pysyi kuitenkin hengissä Puolassa, jäsenet tapasivat toisiansa salaa ja itsensä vaarantaen yksityisissä sanktumeissa. Tästä on kiittäminen AMORCin jäsenten syvällistä omistautumisesta

asialleen. Näin toimivat mm. src Kuligowska ja frc Hadyna Varsovassa ja fr Okrzanski Krakovassa.

Kommunismien kaaduttua 1980-luvulla Puolassa oli vain ajan kysymys, että AMORC voisi aloittaa ulkoisen toimintansa. Vuonna 1991 järjestetyissä Varsovan ja Krakovan kokouksissa oli läsnä 22 AMORCin jäsentä. Ruusuristiläinen Veljeskunta päätettiin rekisteröidä Krakovan kaupungin lakiasiantoimistossa, mikä tapahtui joulukuussa 1991. Ensimmäinen Ruusuristiveljeskunnan johtokunnan kokous valitsi Krakovassa Maria Metzlerin administraattoriksi. Pian sen jälkeen, tammikuussa 1993, Puolan Ruusuristiläinen yksikkö liitettiin AMORCiin. Tämä tärkeä tapahtuma oli Château d'Omonvillessä Ranskassa. Nykyään Puolassa on kolme ruusuristiryhmää; Krakovassa, Varsovassa sekä Poznanissa. Administraatiotoimisto sijaitsee Krakovassa, tässä mystisessä kaupungissa.

Juudas Iskariotin arvoitus

Juudas Iskariot oli Uuden Testamentin mukaan yksi Jeesuksen kahdestatoista opetuslapsista. Hän kuoli evankeliumien mukaan pääsiäisenä 29-30 jaa. Raamatun evankeliumien mukaan hän petti Jeesuksen ja kavalsi hänet suudelmalla kolmestakymmenestä hopearahasta. Jeesuksen kerrotaan tienneen kaiken etukäteen.

Alkukristittyjen keskuudessa Juudaksesta oli kuitenkin myös toisenlaisia näkemyksiä, joista kerrotaan gnostilaisessa Juudaksen evankeliumissa, joka ei kuulu Raamatun kaanoniin eikä ole kristillinen evankeliumi. Sen kirjoittajaa ei tunneta. Kirjakäärö löydettiin jo vuonna 1947 Al-Minyasta, Keski-Egyptistä. Tämän koptinkielisen tekstin uskotaan olevan kopio alkuperäisestä kreikankielisestä tekstistä, josta on mainintoja jo 180-luvulta jKr., jolloin Rooman Galliassa sijaitsevan Lyonin piispa Irenaeus mainitsee Juudaksen, ”kavaltajan”, harhappoisien evankeliumin.

Papyrysmuodossa olevan evankeliumin aitous on vahvistettu radiohiilimenetelmällä kirjoitetun vuosien 220- 340 jKr. välisellä ajalla. Musteen on todettu olleen muinaista seosta, johon oli sekoitettu gallushapon rautasuolasta valmistettua tavallista mustetta ja nokimustetta. Koptiin erikoistuneiden tutkijoiden mukaan evankeliumitekstin rakenne kertoo, että se on käännetty kreikan kielestä, jolla monet kristilliset kirjoitukset kirjoitettiin ajanlaskumme ensimmäisinä vuosisatoina. Kun Juudaksen evankeliumi saatiin hyvin monien vaiheiden ja ongelmien jälkeen käännettäväksi, se oli erittäin huonossa kunnossa, sivut olivat väärässä järjestyksessä, papyrusten yläreunat repeytyneet irti ja lisäksi osa tekstistä oli murentunut lähes tuhanneksi palaksi. Yhdysvaltalainen National Geographic -mediatalo tuki kirjoituksen kunnostusta Waitt-säätiön tuella. Raamatuntutkija Marvin Meyer Chapman-yliopistosta ja Geneven yliopiston professori Rudolphe

Kasser käänisivät koptinkielisen 26- sivuisen tekstin englannin kielelle v. 2001- 2008. Alkuperäinen teksti on tällä hetkellä Kairon koptilaisessa museossa.

Tämän 1700 vuotta vanhan kirjoituksen mukaan Juudas, Raamatun mukaan Jeesuksen kavaltaja oli Jeesuksen läheisin ja uskollisin opetuslapsi. Evankeliumin mukaan Jeesus opetti Juudakselle salaisia opetuksia, joita muut opetuslapset eivät tienneet. Evankeliumissa suhtaudutaan myönteisesti Juudaksen tekoihin. Evankeliumin mukaan Juudas on sankari, joka ainoana opetuslapsista ymmärtää Kristuksen sanoman. Ilmiantaessaan Jeesuksen hän toimi Jeesuksen ohjeiden mukaan tietoisena omasta kohtalostaan. Juudas vapautti Jeesuksen maallisesta asunnostaan, ruumiista, jotta hän voisi toteuttaa tehtävänsä. Gnostilaisuuden mukaan ihmisen ruumis on vankila, josta sielun on vapauduttava. Täten Juudas kirjoituksen mukaan auttoi Jeesuksen sielua vapautumaan sen ruumiillisista rajoituksista.

Raamatuntutkija Craig Evansin mukaan Juudaksen evankeliumi heijastaa sitä kamppailua, jota

gnostikot ja hierarkkinen kirkko kävivät keskenään. Evankeliumissa Jeesus haastaa opetuslapset katsomaan häntä ja ymmärtämään hänen todellisen olemuksensa, mutta he kääntyvät pois. Keskeisessä kohdassa evankeliumia Jeesus sanoo Juudakselle: ”Sinä uhraat miehen, joka verhoaa minua” eli kertoo Juudaksen tappavan Jeesuksen ja tekevän hänelle palveluksen, sillä näin Jeesus pääsee eroon materiaalisesta olemuksestaan, jolloin sen sisällä oleva aito Kristus, jumalolento, vapautuu. Juudaksen tehtävä kertoo hänen erityisestä asemastaan. ”Nosta katseesi pilveen, sen sisällä olevaan valoon ja sitä ympäröiviin tähtiin”, Jeesus kehottaa häntä. ”Tähti, joka johtaa tietä, on sinun tähtesi.” Juudas nostaa silmänsä ja näkee valoisan pilven ja hän astuu siihen. Evankeliumi päättyy äkisti toteamukseen, jossa kerrotaan Juudaksen saaneen ”jonkin verran rahaa ja hän antoi hänet heidän käsiinsä”.

Tullessaan julki vuonna 2006 Juudaksen evankeliumi herätti selkeästi keskustelua evankeliumin viestiä kannattavien, sitä epäilevien ja sitä tutkivien kesken. Sen on katsottu tuovan lisää

tietoa kristinuskon piiristä sivuun jääneestä gnostilaisuudesta ja luovan uutta käsitystä kristinuskon historiasta. Toisten käsitysten mukaan evankeliumi antaa uuden, gnostisen näkemyksen Jeesuksen kavaltajasta ja auttaa pohtimaan uudestaan maailmassa vallitsevan hyvän ja pahan ongelmaa. Toiset vuorostaan näkevät sen Raamatun kertoman vastaisena.

Lähteet:

J. Molari: Juudas Iskariotin evankeliumi. <http://personal.inet.fi/business/molari/juudas.pdf>

A. Cockburn: Juudaksen evankeliumi. National Geographic. Nro 4. 2006.

Kun orja päättää, ettei hän enää ole orja, hänen kahleensa katoavat. Hän vapauttaa itsensä ja näyttää tien muille. Vapaus ja orjuus ovat hengen olotiloja.

- *Mohandas Gandhi*

Kun sinulle annetaan kyky toivoa jotakin, saat aina samalla voiman toteuttaa toiveesi.

- *Richard Bach*

Kun hallitset, miksi laisinkaan turvautuisit tappamiseen. Kun tahdot hyvää, kansakin haluaa hyvää. Hallitsijain hyveet ovat kuin tuuli, kansan hyveet kuin ruoho. Kun tuuli puhaltaa, ruoho taipuu.

- *Kungfutse*

Emmanuel Swedenborg

Emanuel Swedenborg oli ruotsalainen filosofi, tiedemies, mystikko, teologi ja kirjailija, joka eli v. 1688-1772. Hän oli varakkaasta perheestä, joten hänellä oli mahdollisuus hyvään koulutukseen. Lapsena häntä opetti yksityisopettaja, ja nuorena hän opiskeli Uppsalan yliopistossa kirjallisuutta ja klassisia kieliä. Vuonna 1710 Swedenborg lähti kahdeksi vuodeksi Lontooseen opiskelemaan matematiikkaa ja luonnon-tieteitä. Hän jatkoi opiskeluaan vielä Alankomaissa, Ranskassa ja Saksassa sekä samalla tutustui erilaisiin käytännön taitoihin. Swedenborg toimi sen jälkeen ases-

sorina Ruotsin Kuninkaallisessa kaivoslautakunnassa ja osallistui sukunsa edustajana valtiopäivien aatelissäädyn istuntoihin. 1720-luvulla hän ryhtyi tutkimaan metallurgiaa ja myöhemmin hän uudelleen lähti ulkomaille opiskelemaan, tällä kertaa Italiaan, Alankomaihin ja Ranskaan täydentäen tietoaan ihmisen fysiologiasta ja anatomiasta.

Myöhemmässä vaiheessa Swedenborg luopui urastaan omistautuakseen tutkimustyölle, jonka hän perusti selvänäkönsä tasolla tapahtuneeseen kanssakäymiseen enkelien ja kuolleiden

ihmisten kanssa. Uskonnollinen hän oli ollut lapsesta saakka. Näistä kokemuksistaan hän kirjoitti tiedemiesmäisen viileästi. Friedrich Oetingerille kirjoittamassaan kirjeessä Swedenborg kertoo keskustelleensa Martti Lutherin, apostoli Paavalin ja Mooseksen kanssa. Hän uskoi, että Jumala kertoi hänelle totuuden kuoleman jälkeisistä tiloista ja viimeisestä tuomiosta. Swedenborgin mukaan hänen uskonnollinen oppinsa toimisi yhdessä Raamatun kanssa pohjana uudelle kirkolle. Ruotsin luterilainen kirkko syytti Swedenborgia harhaoppisuudesta ja hänen opetuksensa jakoivat aikalaisten mielipiteitä jyrkästi.

Swedenborg julkaisi eläessään yli 30 kirjaa ja pienpainatteet mukaan luettuna on julkaisuja yli 50. Teokset voidaan jakaa kolmeen luokkaan: matemaattis-luonnontieteellisiin, anatomisiin ja mystillis-teologisiin. Hänen ensimmäiset teoksensa käsittelivät mineralogian, geologian ja kemian, joihin hän sai taustatietoja tutustuessaan kaivosteollisuuteen Saksassa ja Alankomaissa. Hän pohti myös kirjoissaan fyysisiä ilmiöitä filosofisesta näkökulmasta ja esitti ns. maailmanetteri-

hypoteesin. Anatomiaa käsittelevissä teoksissaan hän pohti verenkiertoa, veren koostumusta ja sydämen toimintaa sekä ihmisen sielua. Mystillisteologisessa vaiheessa ollessaan hän eteni ihmisen ulkopuolisista luonnontieteellisistä ilmiöistä ihmisen ruumiinrakenteeseen, sieluun ja lopulta Jumalaan. Hän korosti, että Jumalaan, taivaaseen ja helvettiin liittyviä asioita voidaan ymmärtää ihmisjärjellä. Swedenborg myös vakuuttaa, että Jumala on antanut hänelle tehtävän kertoa ihmisille taivaallisista salaisuuksista.

Enkeleistä mm. Memorabilia-teoksessaan kertoessaan Swedenborg kuvaa niiden olevan vailla aineellista koostumusta, jolloin voimme nähdä ne siksi, että enkeli omaksuu väliaikaisesti aineellisen ruumiin tai sisäinen eli henkinen minämme avautuu enkelien näkemiseen. Hän kertoo enkelien hengittävän heidän keuhkoilleen mukautettua ilmaa ja heidän sanomansa ovat aina täydellistä ja ehdotonta, kaikenkattavaa rakkautta. Enkelit ovat Jumalan tahdon toteuttajia ja enkelit toistelivat hänen kirjoissaan kerta kerran jälkeen, ettei meidän ihmispoloisten tarvitse olla huolissamme tulevaisuuden

puolesta, vaan voimme jättää sen Sallimuksen huomaan.

Swedenborgin tekstejä pidetään vaikealukuisina, jopa eriskummallisena luettavana, vaikka hänen omansa aikanaan hänen kirjansa levisivät Ruotsin rajojen ulkopuolelle.

Lähteet:
Burnham S: Enkelien kirja. Karisto 1996
Powell D: Kuudes aisti. Otava 2010
Wikipedia: Emanuel Swedenborg

Swedenborgin kirjoja suomeksi:

- *Aviorakkaus*
- *Clavis hieroglyphica: Hieroglyfinen avain ja muita filosofisia tekstejä.* Suomentanut ja johdannolla varustanut Jyrki Siukonen. Helsinki: Gaudeamus, 2000.
- *Elämän oppi Uutta Jerusalemia varten*
- Niemi, Pertti: *Johdatus Emanuel Swedenborgin filosofiaan* Turku: TAB-kirjat, 2001
- *Taivas, sen ihmeet ja Helveti*
- *Uusi Jerusalem ja sen taivaallinen oppi*

Joitakin ajatuksia yllä olevasta symbolista.

H. Spencer Lewis, AMORCin perustaja ja ensimmäinen imperaattori asetti tämän symbolin Korkeimman Suurloosin sinetiksi ja tunnusmerkiksi. Siihen mahtuu paljon; aurinkotunnus O, neljä elementtiä (ristin haarat) ja kvintessensi (ruusu). Näemme ruusun sieluttavan fyysistä, rajallista maailmaa (risti), jota ympäröi henkinen, ääretön maailma (ympyrä).

Itse tunnuslauseella Ad Rosam per Crucem, ad Crucem per Rosam on erityinen merkitys kaikille

Ruusuristin Veljeskunnan jäsenille. Käännettynä sanat tarkoittavat: Ruusun luo Ristin kautta, Ristin luo Ruusun kautta. Tunnuslause kuvaa lyhyesti ”Suurta Työtä”. Maallisen fyysisen elämän kokemukset ovat välttämättömiä oman sielumme ruusun heräämiselle ja tietoisuudelle (Ruusun luo Ristin kautta), mutta sielu ja jumaltietoisuus meissä ovat myös riippuvaisia fyysisestä maailmasta, jotta voimme pohtia itse itseämme (Ristin luo Ruusun kautta). Sanojen merkitys kertoo meille jotain erityisen syvää ihmisen paikasta universumissa, mikrokosmoksesta makrokosmoksessa ja luomisen tarkoituksesta ja rakenteesta.

Tunnuslause oli H. Spencer Lewisin elämän tärkeä johtotähti, mutta se ei ollut hänen luomansa. Tiedämme, että Joséphin Péladan, Ranskan Rose-Croix du Temple et du Graalin perustaja käytti lausetta tietyssä yhteydessä. Tunnuslause on Pariisin Salon de la Rose + Croix (1892-1897) katalogien etusivulla. Tämän taidesalongin toimintaan kuului ajan kuuluisimpia taiteilijoita. Tuolloin tunnuslause oli seuraava: Ad rosam per crucem, ad crucem per rosam; in ea, in eis gemmatus resurgam, mikä käännettynä merkitsee: Ruusun luo ristin kautta, ristin luo ruusun kautta; siinä (ruusu), niissä (ruusu ja risti) olen arvokkaana jalokivenä. Voimme mennä vielä taaksepäin ajassa, jolloin saamme todisteen siitä, että ruusuristiläiset käyttivät sanoja Ad Rosam per Crucem. Tunnussanat on Roomassa kirjoitettu La Porta Magica- eli La Porta Ermetica -muistomerkkiin, jonka pystytti markiisi Massimiliano Palombra vuonna 1680. Legendan mukaan se oli muistomerkki onnistuneesta alkemisti Guiseppe Francesco Borrin suorittamasta transmutaatiosta Ruotsin Kristiina-kuningattaren Rooman kodissa. Kristiina (1626-1689) oli tiettävästi läheisissä yhteyksissä

Kuva: H. Spencer Lewis.

oman aikansa ruusuristifilosofoihin, hermetisteihin, alkemisteihin ja kabbalisteihin.

Kataarit

Adiutrix SRC

Balkanilla oli syntynyt 900-luvulla gnostilainen uskonlahko, kataarilaisuus, jonka syntyvaiheita ei ole täysin voitu selvittää. Kataarilaisuuden taustalla oli bogomilismi, bysanttilainen dualistinen oppi. Mahdollisesti ristiretkeläiset, kauppiaat ja pyhiinvaeltajat toivat Balkanilta ja Vähästä Aasiasta tästä uskonsuunnasta vaikutteita länteen ja kataarilaisuus levisi toisen vuosituhannen alussa vähitellen läntiseen Eurooppaan.

Kataarilaisuuden eli katarismin keskuksia olivat Etelä-Ranskan Languedoc ja Italian Lombardia. Lisäksi kataareja oli Turkissa, Balkanin maissa, Ukrainassa, Saksassa, Belgiassa sekä Venäjällä ja Englannissa. Nimitys kataari tulee luultavasti kreikan sanasta katharos ”puhtaat”. Kataareja nimitettiin

myös albigensseiksi eteläranskalaisen Albin kaupungin mukaan, josta tuli liikkeen keskuspaikka.

Keskiaikaisista harhaopeista kataarilaisuus oli katolisen kirkon kannalta pelottavin harhaoppi. Keskeinen opillinen ero kataarilaisuuden ja kristinuskon välillä oli kataarilaisuuden kaksinaisuus, jonka mukaan henki oli hyvää ja liha saastaista. Kataarien usko perustui manikealaisuudesta periytyneeseen käsitykseen hyvän Jumalan näkymättömästä maailmasta, jossa kaikki hyvä ruumiillistui sekä maallisesta, aineellisesta maailmasta, jota paha Jumala hallitsi. Sen mukaan oli kaksi toisistaan riippumatonta jumalaa. Hyvää Jumalaa edusti Raamatun Isä, joka oli luonut henkimaaailman ja aineellisen maailman luoja oli paha Jumala

(Saatanan). Syntiinlankeemuksessa paha Jumala houkutteli enkeleitä eli sieluja valtakuntaansa ja sulki heidät luomiinsa ihmisiin ja eläimiin. Enkelit unohtivat maan päällä alkuperänsä. Ruumiin kuollessa nämä sielut siirtyivät materiaalisessa vankilassa uuteen ruumiiseen, ihmiseen tai eläimeen. Ainoa mahdollisuus katkaista uudestisyntyminen materiaalisesta maailman vankilaan oli Pyhän Hengen kasteen eli consolamentumin (henkikaste) vastaanottaminen ja vain sen avulla sielu saattoi palata taivaalliseen. Pahan periaate ja sen seurauksena pahuus vallitsee maailmassa, mutta kuitenkin se on tuomittu lopulta häviöön Hyvää vastaan käytävässä taistelussa, sillä Jumalan pohjattoman rakkauden vuoksi kaikki sielut täydellistyvät lopulta ja pelastuvat.

Tosin jotkut katarit uskoivat kuten kristityt, että Jumala oli luonut Saatanan, joka kuitenkin oli luonut maailman. Uskonnollisesti äärimmilleen tulkittu katarismi johti kirkon käsityksistä poikkeaviin tulkintoihin monissa keskeisissä opinkappaleissa. Ongelmaksi nousi luonnollisesti Kristuksen ruumiillistuminen eli inkarnaatio. Jos kaikki liha oli

saastaista, oliko mahdollista, että Jeesus oli ilmestynyt maan päälle ruumiillisesti ja todella kuollut ristillä? On ajateltu, etteivät katarit uskoneet ruumiillistuneeseen Kristukseen, toisaalta on viitteitä siitä, etteivät he kuitenkaan kieltäneet Kristuksen inkarnaatiota ja uhrikuolemaa. Kristus oli heille luultavasti pikemminkin opettaja kuin pelastaja.

Kataarien liikkeessä oli kaksi pääryhmää; tavalliset uskovaiset (credentes) ja täydelliset (perfecti, perfectae), jotka pitivät itseään uskonnollisena eliittinä. Tähän ryhmään otettiin jäseniä kätten päälle panemisella ja tavalliset uskovat kykenivät lähestymään Jumalaa vain heidän välityksellään. Täydelliset pyrkivät yhdistämään sielunsa uudelleen sen jumalalliseen alkuperään viettämällä ankan askeettista ja siveellistä elämää, jonka tarkoituksena oli vapauttaa sielu aineellisesta, pahasta maailmasta. Täydelliset muodostivat kataarien papiston, johon kuului sekä naisia että miehiä. Täydellisyydellä tarkoitettiin yhteyttä hyvään ja olemuksellisen eheyden saavuttamista ja vihkimyksen läpikäymistä. Tie täydellisyyteen oli varattu vain harvoille ja valituille eli kataarien eliitille,

joka oli vastaanottanut Pyhän Hengen tulikasteena sakramentin. Tavalliset uskovaiset saivat tämän ”kerettiläiskasteen” vasta kuolinvuoteellaan. Tähän saakka he saivat elää elämäänsä noudattaen moraalisääntöjä, jotka eivät olleet kohtuuttoman ankaria. Tämän kasteen jälkeen uskovan oli alistuttava täydelliseen paastoon, joka johti lopulta kuolemaan. Fyysisesti hänellä ei enää ollut mahdollisuuksia selvitä, mutta sielun pelastuminen oli varmaa kun joko luonnollinen tai paaston jouduttama kuolema saapui.

Vaikka kataarilaisuus oli ratkaisevissa kohdissa sisällöltään toisenlainen kuin katolisen kirkon julistama uskonto, niin oli olemassa myös vastaavuuksia sen ja virallisen kirkon kesken. Kataarilaiset korostivat kuten kirkkokin mm. henkilökohtaista kääntymystä, askeesia ja maailmasta luopumista ja molemmat olivat luonteeltaan ns. pelastususkontoja. Myös kataareilla oli omat papistonsa ja jopa selkeämpi juopa uskonnollisen eliitin, ”täydellisten” ja tavallisten uskovaisten välillä kuin katolisen kirkon piirissä. Kataarilaisuus ei torjunut katolisen kirkon yliaistillista pelastususkontoa, vaan pikemminkin kehitti tätä

yhä jyrkemmäksi.

Vuoden 1200 tienoilla kataarilaisuus oli levinnyt laajalti Etelä-Ranskaan, Languedociin. Katolisen papiston turmeltuneisuus oli saanut seudun asukkaat tunte-

Kuva: Wikimedia

maan vetoa ”täydellisiin” ja kansa alkoi arvostella katolisen kirkon opetuksia ja rikkautta. Kirkon oli pakko ryhtyä tukahduttamaan kerettiläisyyden leviämistä, koska se koki kataarien vaikutusvallan uhkaksi omalle toiminnalleen ja siksi se julisti alueen kataarit

harhaoppisiksi, joita pyrittiin palauttamaan ”oikeaan uskoon”. Aikeen epäonnistuttua kataarit julistettiin kirkonkiroukseen vuonna 1148. Vuonna 1163 Toursin kirkolliskokous määräsi kataarit vangittaviksi ja lopuksi vuonna 1179 kirkko kehotti paikallista aatelistoa ryhtymään aseellisiin voimakeinoin heitä vastaan. Monet heistä olivat kataareja ja he eivät noudattaneet kehotusta.

Italian kaupungeissa kataarien oli helpompi toimia, koska paavin kirkko ei päässyt heihin kovin helposti käsiksi. Innocentius III solmi liiton Ranskan kuninkaan kanssa ja albigenssisodassa (1209-1229) surmattiin kymmeniä tuhansia ihmisiä. Koska kataarien täydellinen hävittäminen ei onnistunut, paavi Gregorius IX perusti inkvisition vuonna 1231 harhaoppisuuden kitkemiseksi. Kataarien viimeinen tukikohta oli Queribus, jonka katolisen kirkon ristiretkeläiset valloittivat vasta vuonna 1255. Tämän jälkeen vähälukuisiksi käyneet kataarit siirtyivät luonnon kalkkikiviluoliin Ariegen laaksoon, jonne he rakensivat kalliokirkkoja. Vuonna 1328 viimeisen seurakunnan noin 500 jäsentä pakeni Lombrives’n katedraaliluolaan, mutta inkvisition käskystä luolan

kapeat sisäänkäynnit muurattiin umpeen, jolloin kataarit kuolivat vähitellen nälkään ja janoon. Kataarit kuolivat uskonsa puolesta ja katolinen kirkko voitti kataarit lopullisesti vuonna 1412.

Tuhotakseen kataarit katolinen kirkko käytti lähes kaikkia mahdollisia hävityskeinoja ennen kuin se pääsi tavoitteeseensa. Aluksi kataareja yritettiin käännättää rauhallisin keinoin, tämän jälkeen käytiin sotaa ja poltettiin harhaoppisten kirjat. Inkvisitio vei asiat lopulliseen päätökseen.

Lähteet:

Bagge, Sverre: Sydänkeskiaika. Otavan suuri maailmanhistoria 8. Otava, Hki, 1984
Heikkilä Tuomas ja Niskanen Samu: Euroopan synty: Keskiajan historia. Edita, Hki, 2004
Le Roy Ladurie Emmanuel: Montailou: Ranskalainen kylä 1294-1324. Otava 2003

Värähtelyistä

The Rosicrucian Forum 1, 2004

Ruusuristiläisinä tiedämme, että värähtelyt ovat kaiken kokemuksemme perusta. Kaikki värähtelevä synnyttää samankaltaisia aaltoja kuin veteen pudonnut kivi, josta aallot leviävät joka suuntaan. Moni ruusuristiläinen lienee kuitenkin mielessään pohtinut, miten värähtelyt liittyvät passiiviseen meditaatioon.

Miten meditaatio ja mieleme puhdistuminen toimivat, kun pyrimme liittymään Kosmiseen? Tietoisuuttamme voisimme verrata radion viritykseen, jonka avulla voimme hakea vaikkapa tietyn radioaseman sen alkaessa värähdellä haettavan lähe-

tystaajuuden kanssa. Valveilla ollessamme tietoisuutemme on tavallisesti säädelty objektiiviseen mieleemme ja ulkoisen maailman aistivaikutuksiin. Opintokirjeiden harjoitusten avulla opimme virittäytymään herkemille vaikutteille avaamalla vähitellen psyykkisiä keskuksiamme, jotka muuttavat näiden vaikutelmien värähtelyasteita, jotta tietoisuutemme paremmin ymmärtäisi niitä.

Meditaatio on täten virittäytymisprosessi, joka muuttaa viiden aistimme kautta tulleet vaikutelmat ja virittää ne alitajunnasta tulleisiin vaikutelmiin, jotka ovat aina virittäytyneet Kosmiseen.

Meditaation ensimmäinen tehtävä on opettaa meitä alkuun pitämään virittäytymisemme yhdellä aallonpituudella (=keskittyminen). Meidän pitää lisäksi oppia keräämään uudenlaisia ennen kokemattomia virittäytymiskokemuksia voidaksemme ymmärtää ja käyttää hyväksemme sisäisen mestarimme ohjausta. Kun saamme enemmän tietoa kosmisesta todellisuudesta, tietoisuutemme muuttuu vähitellen. Sen värähtelyaste virittäytyy kosmisen korkeimmille värähtelyasteille. Muiden palveleminen vuorostaan muuttaa objektiivisen mielen harmoniaan kosmisen kanssa. Palvelemisen kokemukset palauttavat muistista vanhoja ajatuksia ja vaikutelmia, jolloin ne uudelleen arvioidaan korkeamman tietoisuuden valossa ja palautetaan muistiin muodossa, joka sopii yhteen kosmisen kanssa.

Kun olemme astuneet meditaation polulle, sitä tulee

kärsivällisesti ja hitaasti jatkaa. Sitkeyttä ja kärsivällisyyttä tarvitaan lopullisen päämäärän saavuttamisessa. Jokainen ajatus ja jokainen teko, jotka eivät ole sopusoinnussa luovien ja rakentavien voimien kanssa täytyy kitkeä pois. Kun lopulta ja viimeinkin mieli on puhdistettu ja kun se sulautuu kosmiseen, koemme mystisen kokemuksen yhdistymisestä kosmiseen.

Kuva: Kahlil Gibran.

Toivo on puoli elämää, välinpitämättömyys on puoli kuolemaa.

- *Kahlil Gibran*

Kun tulet vakuuttuneeksi siitä, että voit tointua mistä tahansa vastoinkäymisestä, kaikki luovat kykysi rientävät avuksesi.

- *Norman Vincent Peale*

Kun oppilas on valmis, opettaja ilmaantuu.

- *Tuntematon*